

Archiv obce Svatá Kateřina

1930 – 1944

Inventář

Číslo EL NAD: 318
Evidenční číslo pomůcky: 354

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	8
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	9
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	9
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	9
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	10
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	11
Inventární seznam.....	12

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Organizaci místní samosprávy, převedením pravomocí do rukou obcí, předcházelo zrušení roboty a poddanství v roce 1848. Následoval zákon o provizorním zřízení obecním č. 170/1849 Ř. z. ze dne 17. března, který zrušil dosavadní pravomoc panských vrchnostenských úřadů ve správě venkovských obcí, kde vrchnost doposud zastupovali venkovští rychtáři a konšelé, pověřeni vykonáváním částečné a obecné samosprávy. Stále ještě omezené obecní pravomoci zaručily obcím alespoň základní práva, mezi něž patřila práva: svobodné volby zástupců, domovské, samostatně vyřizovat vlastní agendu, uveřejnit veřejně výsledky obecního hospodaření a zveřejnění jednání obecních zástupců. Jednalo se o zlomový počín, vyvolaný zejména tlakem na politickou situaci ve státě. Zprvu udílená samostatnost zemská přenesla se na úroveň krajskou, okresní a obecní. Přestože by se tak mohlo zdát, že majitelé dosavadních panství tím přišli o řadu výhod, opak je skutečností. Mohli snáze uplatnit svůj vliv především tam, kde jej potřebovali využít nejvíce. Postupně mohli získat kontrolu nad obcemi a později nad celými okresy.

Shora uváděná zákonná úprava, takzvané Stadionovo prozatímní obecní zřízení, vycházela z uvozovacího patentu a v něm uvedeného hesla, že základem svobodného státu je svobodná obec. Zákon jej zachovával tak, že hovořil o obcích místních, okresních a krajských. Skutečně platnými se však staly pouze předpisy o obcích místních.

Obce se staly nejnižším článkem místní samosprávy. Obvod těchto obcí se shodoval s katastrálním územím. Novým prvkem se stalo zavedení pravidla, že každé sídliště se muselo stát obcí či součástí obce nazývané osadou. Dřívější rozdíly mezi sídlišti různých stupňů byly zachovány pouze v názvoslovích těchto obcí, jako města, městyse čili městečka a vesnice či vsi. Každá obec náležela do určitého soudního a politického okresu a každá osoba musela patřit do evidence některé obce. Pokud některé z obcí nesplnily zákonné požadavky, mělo se přistoupit k jejich sloučení s jinou obcí, přestože by s tím dotčená obec nesouhlasila.

Stadionovo zřízení rozlišovalo dvojí působnost obce. Obec se měla starat především o svoje vlastní záležitosti, obecní zřízení tehdy hovořilo o přirozené působnosti obce. Ve své působnosti nemohla být obec omezována mimo zákonem uváděné případy. Jakýmsi protipólem přirozené působnosti obce se stala působnost přenesená. Tato působnost zahrnovala obstarávání určitých veřejných věcí, které obci nařizovala státní správa.

V každé obci se povinně zřídily dva orgány, obecní výbor a představenstvo. Obecní výbor volený na tři roky představoval kolegiální orgán a rozhodoval většinou hlasů. Disponoval však pouze usnášecí a dozorcí mocí, bez možnosti použít moc výkonnou. Užším orgánem, voleným právě z členů obecního výboru, se stalo obecní představenstvo. Skládalo se ze starosty a alespoň dvou radních. Nepředstavovalo ovšem kolegium, radní vytvářeli jen pomocný a zastupující orgán v době starostovy nepřítomnosti v úřadu, samotný starosta se stával výkonným orgánem, který prováděl usnesení obecního výboru.

Nad samosprávnými orgány se zavedla instituce dozoru a starosta mohl využívat práva prozatímního odložení výkonu rozhodnutí obecního výboru, pokud to odporovalo zákonům nebo mohla být způsobena škoda obci samotné. V roce 1850 došlo k rozšíření dozorcí moci a místním obcím přibyla policie. Nadřízený okresní úřad měl dohlížet na práci starosty v oboru

místní policie patřící do přirozené působnosti obce. V nutných případech pak uváděl věci do pořádku. Vláda mohla obci kdykoliv výkon místní policie odejmout a zabezpečit její činnost za pomoci vlastních orgánů.

Vlastní činnost obecní samosprávy začala v roce 1850, kdy byly aktivovány nově zřízené státní politické úřady. Došlo k územní reformě obcí a obecní samospráva se posléze stala skutečností.

K vydání dalšího obecního zřízení došlo v roce 1859, v platnost vstoupilo pouze ustanovení o domovském právu a navíc nastalo odstranění veřejnosti jednání orgánů obecní samosprávy. Po vydání Říjnového diplomu docházelo k postupnému odstranění zásahů do samosprávy. V roce 1861, po volbách do obecních orgánů, v nichž zvítězili ve většině měst v Čechách čeští zástupci, byla veřejnost jednání zavedena opět. Rok poté vstoupil v platnost rámcový říšský obecní zákoník jako výsledek jednání mezi vládou, snažící se dostat obce pod větší kontrolu, a mezi parlamentem. V roce 1863 bylo vydáno obecní zřízení a řád volební pro Slezsko, o rok později také pro Moravu a Čechy č. 7/1864 Z. z. Tato zřízení se vztahovala na všechny obce příslušné země s výjimkou statutárních měst. Každá nemovitost musela náležet do svazku některé obce. Samosprávné obce se mohly slučovat a rozlučovat a za určitých okolností měnit svoje hranice, o čemž však s konečnou platností rozhodovaly zemské sněmy.

Obecní zřízení rozlišovala dva druhy občanů do obce náležejících. Jednalo se o skupinu osob spojenou s obcí na základě jakéhosi hmotného svazku či o skupinu osob přespolečných. Je zřejmé, že prvně uváděná skupina disponovala všemi výhodami, které jí ze zákona příslušely, avšak nejdůležitějším právem bylo právo volební.

Voliči oprávnění k volbě volili na tříleté funkční období obecní výbor. Počet členů výboru se odvíjel podle zalidněnosti obce a v Čechách se pohyboval mezi osmi a 36 členy, na Moravě od sedmi do 30 členů. Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo z obecního starosty a obecního radního. Počet členů obecního představenstva nesměl přesahovat třetinu členů obecního výboru, počet radních však nemohl klesnout pod dva. Obecnímu výboru se v této době občas říkalo obecní zastupitelstvo. Každý volitelný a řádně volený občan byl povinen volbu přijmout, výjimky z tohoto pravidla byly přesně stanoveny.

Obec, její činnost a veškerý život v ní tak v podstatě existoval v nezměněné podobě téměř do roku 1918, kdy se po vzniku nového, samostatného státu přijala zcela odlišná opatření pro obecní samosprávu.

Základním pravidlem pro chod obce po roce 1918 zůstal nadále předpoklad, že o obecních záležitostech může rozhodovat pouze osoba, která přispívá na udržování obecního hospodářství, avšak vyvstala potřeba řešit situaci s volebními řády. Na počátku roku 1919 tak vstoupila v platnost dvě zákonná nařízení, zákon č. 75/1919 Sb. o řádu volení v obcích a zákon č. 76/1919 Sb. o novele k obecnímu zřízení.

Volební řád představoval výsledek dohody občanských stran se sociální demokracií a přinášel značnou demokratizaci. Přiznával totiž všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo při volbách do obcí všem osobám, které měly v obci alespoň tříměsíční trvalé bydliště, a které nebyly určitým způsobem diskvalifikovány a dosáhly věku 21 let. Pasivní volební právo se přiznalo osobám ve věku od 26 let a volený musel alespoň jeden rok v obci bydlet. Volilo se na základě kandidátních listin a podle zásad poměrného zastoupení. Volební období se prodloužilo na čtyři roky, v roce 1933 na šest let, aby se sjednotila délka volebních období

s ostatními samosprávami. Vznikly obecní finanční komise, v nichž jednu polovinu představovali zástupci zvolení obecním zastupitelstvem a druhou zástupci jmenovaní okresním úřadem. Jednalo se tak především o kontrolu ze strany státu, který si v obcích nepřál převahu socialistické většiny, která by mohla volně nakládat s obecními prostředky. Komise mohly kontrolovat veškeré obecní hospodaření a odvolávat se proti všem usnesením obecního zastupitelstva finanční povahy.

Zákonná novela obecních zřízení rozeznávala tyto řádné orgány obcí: obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu, případně jeho náměstky a komise.

Obecní zastupitelstvo nahradilo dřívější obecní výbor. Jeho zvolení se účastnili všichni voliči oprávnění k volbě a skládalo se z devíti až 60 členů podle počtu obyvatel v obci.

Ze svého středu volilo obecní zastupitelstvo obecní radu, která nastupovala na místo dřívějšího obecního představenstva. Skládala se ze starosty, jeho náměstka či náměstků a členů rady, radních. Počet všech těchto členů činil znovu jednu třetinu obecního zastupitelstva, proto se stanovil počet jeho členů na devět, aby rada byla nejméně tříčlenná. Plnila totiž také funkci obecního trestního senátu, a tento musel být nejméně tříčlenný, tvořil jej starosta a dva radní.

Došlo k jasnému vymezení významu obecní rady, totiž že obecní rada tvoří sbor, který se za předsednictví starosty usnází na všech věcech, jež podle zákona nebo podle zákonných nařízení nejsou vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu. Toto ustanovení utvářelo z rady primární orgán obce.

Obecní zastupitelstvo volilo ze svého středu rovněž starostu a jeho náměstka, v obcích s počtem převyšujícím 24 členů zastupitelstva se volili náměstci dva. Volba starosty nemusela být potvrzena státem, zákon č. 122/1933 Sb. o změnách řádu voleb v obcích však stanovil, že volbu starosty schvaluje státní úřad. Pokud státní úřad volbu starosty a jeho náměstků nepotvrdil, pozbývala tato volba platnost a obecní zastupitelstvo bylo povinno uskutečnit volbu novou. Kdyby se však zastupitelstvo zdráhalo provést novou volbu, pozbývala by platnosti také volba členů obecního zastupitelstva. Politický úřad jmenoval do čela obce správní komisi a v příhodné době vypisoval novou volbu obecního zastupitelstva. Podle shora psaného je jasně viditelné, že těmito ustanoveními byla obecní samospráva značně okleštěná. Státní úřady nezavazoval žádný termín k vypsání nových voleb obecního zastupitelstva.

Právním obcí bylo zřizovat si poradní a přípravné sbory ve formě komisí.

Nejdůležitějším orgánem, v jehož rukách spočívala rozhodující moc, byla obecní rada. Její zasedání byla neveřejná a konala se poměrně často. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny pouze některé věci, schvalovalo zejména obecní rozpočet, jeho schůze se měly konat alespoň jednou za dva měsíce a byly veřejné. K určitým funkcím starosty patřilo svolávání schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, zastupování obce navenek apod.

Mezi mimořádné orgány obce patřil vládní komisař nebo správní komise. Pokud zemský úřad rozpustil zastupitelstvo, bylo povinností příslušného okresního úřadu stanovit pro obec přechodný orgán (komisař, správní komise). Tento mimořádný orgán vedl správu obce do řádné volby a dosazení nově zvoleného zastupitelstva. Pravomoc přechodných orgánů zůstala omezena na běžné záležitosti a kromě toho směl provádět pouze neodkladné akty, jejichž prodlením by mohla obci vzniknout škoda.

V období německé okupace pohraničí v letech 1938 – 1945 se charakter veřejné správy výrazně odlišoval od předešlého. V odtržených pohraničních částech republiky vstoupil v

platnost říšskoněmecký systém a došlo k odstranění volitelnosti orgánů územní samosprávy. Na protektorátním území vznikly správní orgány řídicí se poněkud upravenou verzí týchž zákonů. V pohraničí převzala dočasně, do 20. října 1938, veškerou výkonnou moc armáda. Z jejího pověření vedli armádní zástupci veškeré existující správní orgány.

Nejdůležitějším obdobím ve vývoji sudetské správní organizace byla krátká doba od 21. října 1938 do 30. dubna 1939. Došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě. Vznikla tzv. Říšská župa sudetská (Reichsgau Sudetenland) a celé území se rozdělilo na venkovské a městské okresy (Landkreise a Stadtkreise). Ve venkovských okresech byly utvořeny úřady landrátů (Der Landrat) navazující na prvorepublikové okresní úřady. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy. Ve správě obcí se zavedl tzv. vůdcovský princip a správu obce tak zastával pouze starosta. Stálými zástupci starostů se stali přidělcenci (Beigeordnete). První přidělenec byl podle zákona prvním a stálým zástupcem starosty, zbývající přidělcenci byli stálými zástupci pouze ve svých pracovních oborech (sociální péče, policie, zdravotnictví, školství apod.), starosta však mohl vztáhnout každou z těchto záležitostí na sebe. Další obecní orgán představovali obecní radové obstarávající trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli. Jednalo se o nejméně 12 a nejvíce 36 členů a zákon stanovil, ve kterých záležitostech se musí starosta s obecní radou poradit. Kromě obecních radů existovali ještě poradci, kteří vykonávali poradní činnost pro starostu a přidělcence v určitém správním oboru nebo jiné speciální otázce. K obecním orgánům patřila také porada obecních radů a poradců. Starosta je zval v přiměřené lhůtě k poradě a oznámil jim její důvod.

O zajištění vzájemné symbiózy mezi obecní správou a nacistickou stranou se staral zmocněnec NSDAP. Ze zákona požíval značného vlivu na správu obce, aby dohlédl na správnou interpretaci nacistických zájmů ve svěřené obci. Starosta a přidělcenci z povolání vykonávali svůj úřad 12 roků, pokud se jednalo o úřad čestný, krátily se doba na 6 roků.

Činnost obecních úřadů zanikla v roce 1945, kdy byly nahrazeny soustavou národních výborů. V pohraničí navazovaly na obecní úřady místní správní komise jmenované postupně v letech 1945 – 1946.

Pojmenování vsi Svatá Kateřina, ležící necelých 8 kilometrů západně od Přimdy, je odvozeno od jména svěťice, které byl ve vsi zasvěcen kostel. K českým názvům lokality postupně patřily Swata Panna Katherzyna, Svatá Kateřina, Kateřina (v letech 1960 – 1990), k německým Sankt Katharina, Sankt Catharina a k latinskému Sanctae Katherinae. Lokality bylo v minulosti přisuzováno hned několik různých názvů jako „U svaté Kateřiny na Poušti“ či „Poušť“. Nelze však spolehlivě odvodit, o jakém místě se v těchto textech píše. Může se jednat buď o samotu (položenou zhruba 2 kilometry severně od vsi), později známou jako Mnichovství, nebo o nezalidněnou lokalitu, kolem které se časem utvořila ves Svatá Kateřina. Někde v této části přimdského panství vznikla poustevna, kterou obývali dva kněží a jeden laik, kteří nepodléhali žádné vyšší duchovní správě. Tehdejší purkrabí na Přimdě, Bohuslav ze Švamberka, zajistil, že v roce 1306 byli mniši poustevníci přijati do společenství benediktinů kláštera v Kladrubech. Pro pozdvižení významu tohoto místa došlo vzápětí k výstavbě kostela a ustanovení proboštví. V roce 1318 daroval Jan Lucemburský tomuto proboštví nedaleko situovanou ves Pytlíkov (polohu vsi nejde v současnosti spolehlivě určit). Doslovně se hovoří o tom, že ves byla darována bratrům z cely sv. Marie Panny, řádu benediktinského. Podle této informace by bylo možné usuzovat, že uváděná cela neležela na shodném místě jako kostel sv. Kateřiny, tedy v oblasti, kde vznikla posléze ves téhož názvu. Panovník sice věnoval Pytlíkov kladrubskému klášteru, vymínil si ovšem, že v případě zániku poustevny či opuštění místa mnichy, přejde majetek zpět pod správu přimdského panství.

Neznámo kdy a z jakého důvodu bylo proboštství kláštera odebráno biskupem Janem z Dražic a vráceno zpět teprve jeho nástupcem, Arnoštem z Pardubic, v roce 1346. Na několik desetiletí se zprávy o proboštství, respektive vsi, odmlčují, přičemž další se objevují v 90. letech 14. století. Tehdy se proboštství ujal mnich Bušek, který se nazýval proboštem ještě v roce 1435. Vojenskými nájezdy v období husitských válek utrpěly především malé vsi v regionu, a tudíž se nelze příliš divit tomu, že došlo k jejich částečnému nebo úplnému vylidnění. Stejný osud postihl také Svatou Kateřinu, Pytlíkov a samotou Mnichovství. Do vyjednávání o prodeji přimdského panství Švamberským v roce 1574, byla Svatá Kateřina označována jako pustá (lidově pustina). Když v roce 1576 získali bratři Jindřich a Zdeněk ze Švamberska od kláštera v Kladrubech k panství Přimda čtyři vsi, obdrželi mimo jiné také pusté vsi Svatá Kateřina a Pytlíkov. Do lokality kolem ještě stojícího kostela svaté Kateřiny se pomalu vraceli osídlenci. V roce 1596 zastavil císař Rudolf II. hrad Přimdu a zároveň rozprodal vsi dosavadního panství, když předtím zrušil všechna stávající privilegia. Ves Svatá Kateřina a osada Mnichovství se staly majetkem Jana Šebestiána ze Švamberska. V rukou Švamberských se soustředil majetek utvářející později páteř budoucího panství Velké Dvorce, tehdy zvaného prostě „dvory“. Syn Jiřího, Jan Bedřich ze Švamberska, prodal roku 1623 dvory s příslušenstvím Juliovi Jindřichovi Sasko-Lauenburskému. Tento je v roce 1632 prodal Janovi Filipovi Husmanovi z Namedy a Riolsburgu, tehdejšímu vlastníku tachovského panství. Vdova po Husmanovi se svými dětmi odprodala v roce 1664 od tachovského panství deset vsí, mezi nimi také Svatou Kateřinu, které koupil hrabě Jan Václav Kolovrat Novohradský. Tento soubor vsí dal vzniknout panství s názvem Velké Dvorce.

V majetku hraběcího rodu Kolovratů zůstala ves do konce patrimoniální správy v roce 1850, kdy došlo k jejímu osamostatnění.

Majitelem velkostatku Velké Dvorce zůstal rod pánů z Kolovratů do roku 1942, kdy o tento majetek přišel zábořem ze strany Německé říše. Tento stav setrval do roku 1945.

Územní a správní kompetence obecní samosprávy ve Svaté Kateřině se vztahovaly na obec Svatá Kateřina a osadu Milíře (do roku 1920, než byl zaveden český název, byla tato osada známá pod označením Brand, jinak také Katharina Brand).

Do roku 1862 patřila Svatá Kateřina pod Krajský úřad v Chebu a současně od roku 1850 pod nově zřízené Okresní hejtmanství v Tachově. Zároveň se vznikem politických okresů vznikly v roce 1850 také okresy soudní. Obec Svatá Kateřina se stala součástí nově vzniklého soudního okresu Přimda (zůstala v něm až do roku 1945). Při další reorganizaci správy v roce 1855 byla sloučena politická a soudní správa a vznikl smíšený Okresní úřad Přimda, jehož součástí byla též obec Svatá Kateřina. K definitivnímu rozdělení politické a soudní správy došlo v roce 1868, kdy bylo znovu obnoveno Okresní hejtmanství v Tachově. Po připojení okresu Tachov k německé „Třetí říši“ spravoval obec Landrát v Tachově.

S ohledem na skutečnost, že materiál archivního souboru je tvořen především písemnostmi účetního charakteru, rekonstrukce činnosti německé obecní samosprávy je tím značně ztížena. Dalším limitujícím faktorem je omezený časový rozsah archivního souboru. Jistou stopu v pátrání po informacích týkajících se výkonu samosprávy v obci poskytují záznamy v pamětní knize farního úřadu ve Svaté Kateřině, uložené v archivním souboru Farní úřad Svatá Kateřina EL NAD 277. Vzhledem k neutěšeným poměrům v obci přistupovali faráři, správci úřadu a pisatelé v jedné osobě, k pamětní knize jako k osobnímu deníku, ve kterém si mohli postěžovat nejen na duchovní nečinnost svých farníků, ale také na jejich světský život. Sloužili jako výjimeční pozorovatelé a dokumentátoři především politického dění v obci, a proto je možné v knize objevit také zmínky o obecních volbách či

povolebním vývoji v obci. Také na základě těchto informací se podařilo rekonstruovat, byť neúplně, následující přehled obecních starostů.

představený obce/starosta	funkce od roku	funkce do roku
Josef Suchy	1899	?
Dörfler	1908	?
Franz Freisleben	1914	1919
Andreas Schmidt	1919	1923
Franz Guber	1923	1925
Josef Freisleben	1929	1931
Karl Dörfler	1936	?
Josef Guber	1938	1941
Josef Kohl	1941	1944

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

V zápise z odborné archivní dohlídky spisovny MNV Svatá Kateřina z 2. prosince 1953, kterou provedl pověřený zástupce ONV Tachov, je uvedeno, že kromě rozpočtů z let 1933, 1938 a knihy vydání z roku 1944 se v obci nedochovaly žádné další písemnosti vzniklé činností německé samosprávy. Podle údajů v zápise byl uvedený materiál odebrán do tehdejšího okresního archivu.

Ze zápisu o dohlídce spisovny MNV Svatá Kateřina ze 4. ledna 1957 vyplývá, že okresní archivář objevil německou katastrální mapu obce, kterou ponechal pro úřední potřeby MNV Svatá Kateřina. Dále našel 13 německých vkladních knížek vydaných na obec Svatá Kateřina (12 kusů vkladních knížek se nachází v archivním souboru MNV Svatá Kateřina EL NAD 97, neboť je česká správa obce použila po roce 1945 k vypořádání majetkoprávních vztahů německého předchůdce; zbývající 13. kniha se patrně ztratila ještě před převzetím do archivu). V textu se lze také dočíst, že okresní archivář našel německé obecní rozpočty (neznámo kdy a kým byla nad tento údaj v textu dodatečně dopsána datace 1938 a 1933). V závěru zápisu je doplněna informace, že tento materiál se odebírá pro okresní archiv.

Z výše uvedeného je zřejmé, že materiály vzniklé z činnosti německé samosprávy obce Svatá Kateřina se mohly dostat do tehdejšího okresního archivu ve dvou etapách. Jedná se o roky 1953 a 1957. Vzhledem k tomu, že se nedochoval přírůstkový seznam z tohoto období, nelze určit, zda se tak skutečně stalo a pod jakým číslem přírůstku byl tento materiál v archivu zaevidován.

V evidenčním listu JAF pro Archiv obce Svatá Kateřina, zavedeném k 31. prosinci 1968, je zapsáno, že tento archivní soubor obsahoval 1 kartón spisů s datací „ – 1945“. V rubrice tématický popis archivního souboru se objevuje „pozůstatek archivního fondu činnost obecního úřadu Svatá Kateřina do roku 1945“. Jinak je EL JAF prázdný.

Přestože to nelze s jistotou potvrdit, neboť autor EL JAF se zřejmě fyzickou kontrolou archivního souboru příliš nezabýval, byly všechny materiály archivního souboru AO Svatá Kateřina převzaty v obou předešlých skartačních obdobích. Za nejasným nabytím materiálu stojí patrně přinejmenším laxní způsob evidence v tehdejších okresním archivu.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Při pořádacích pracích v archivním souboru AO Svatá Kateřina došlo ke korekci obou časových mezí, z původních 1934 – 1943 na 1930 – 1944 a k úpravě počtu evidenčních jednotek, neboť knihy, původně uložené v kartónu byly identifikovány a určeny jako samostatné evidenční jednotky.

Materiál archivního souboru AO Svatá Kateřina pochází z let 1930 – 1944. Jedná se o 11 úředních knih a 1 kartón o celkové metrži 0,12 bm.

Vzhledem k umístění obce v oblasti s převažujícím německým obyvatelstvem je v dochovaných archiváliích užíván německý jazyk.

Archivní soubor byl uspořádán podle metodického návodu pro pořádání archivních souborů obcí.

V archivním souboru se nalézají archiválie II. kategorie.

Fyzický stav materiálu je dobrý.

Při pořádacích pracích v archivním souboru AO Svatá Kateřina z něj nebyly vyřazeny žádné multiplikáty a písemnosti nearchivní povahy.

V archivním souboru AO Svatá Kateřina se nachází rozpočet Hlavní školy v Rozvadově (inv. č. 3) zasláný na vědomí obecnímu úřadu ve Svaté Kateřině, který se podílel na spolufinancování školního rozpočtu. Uvnitř rozpočtu je vložen původní předávací dopis.

Mimo archivní soubor se nachází 12 německých spořitelních knížek vydaných na obec a drobné střadatele z let 1901 – 1945. S přihlédnutím k okolnosti, že vypořádáním majetkoprávních vztahů s ústavem působícím v obci, respektive pohledávkami a závazky z toho vyplývajícími, byla pověřena česká nástupnická správa, ponechal zpracovatel všechny spořitelní knížky jako na součást archivního souboru MNV Svatá Kateřina EL NAD 97.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

V archivním souboru AO Svatá Kateřina se vykytuje převážně torzo účetního materiálu, navíc z poměrně krátkého období existence německé obecní samosprávy. Tento materiál lze proto využít jen jako vedlejší či podpurný informační zdroj.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor uspořádal a pomůcku sestavil Miroslav Vetrák v březnu 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 27. října 2009

Miroslav Vetrák

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Adressbuch und Führer für den politischen Bezirk Tachau und Umgebung. Tachau : Verfasser Karl Hlawaty : Schriftleiter in Pilsen, [1914]

Adressbuch für den politischen Bezirk Tachau. Tachau : Herausgegeben von Richard Mayer in Neuzedlisch, [1925]

Ortsbuch für den Reichsgau Sudetenland. Haida : Verlagsanstalt Albert & Hanselik, s. d.

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1849

Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich, 1864

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1919

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1933

Seznam míst v království Českém, 1913

Státní oblastní archiv Plzeň : Průvodce po archivních fondech. Svazek 3. Praha : Archivní správa ministerstva vnitra ČSR, 1976

Übersicht der in Folge a. h. Gutschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten provisorischen Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen, 1849

II. Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce : Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu, *Archivní časopis : zvláštní příloha.* 1999, roč. 49.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny.* Díl II. CH – L, Praha : Nakladatelství Československé akademie věd, 1949.

PROCHÁZKA, Zdeněk – ÚLOVEC, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze okresu Tachov I.* Tachov : Okresní muzeum v Tachově, 1988.

SEDLÁČEK, August. *Místopisný slovník království českého.* Praha : Nakladatelství ARGO, 1998.

SCHMIDT, Josef. *Heimatatlas des ehemaligen politischen Bezirkes Tachau – Pfraumberg.* Geretsried : Heimatkundlicher Arbeitskreis der Tachauer in Geretsried und Ehrenheimatkreisbetreuer StR., 1973.

SCHUSTER, Franz. *Tachau – Pfraumberger Heimat.* Ulm/D : Gerhard Hess Verlag, 2000.

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
EL	evidenční list
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evíd.	evidenční
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
NAD	národní archivní dědictví
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Nacionálněsocialistická německá strana dělnická)
ONV	okresní národní výbor
Ř. z.	Říšský zákoník
Sb.	Sbírka
s. d.	sine dato (bez datace)
SOkA	státní okresní archiv
Z. z.	Zemský zákoník

Inventární seznam

Obecní úřad 1850 – 1945**Spisový materiál****Spisy****Obec a její správa**

1	Nařízení došlá od úřadu Landrata v Tachově	1942 – 1943	N 1
2	Oznámení o výši úhrad za provedené úřední výkony (závazek vůči obecnímu úřadu v Rozvadově)	1943	N 1

Správa obecního majetku

3	Obecní rozpočty	1939 – 1943	N 1
	Účetní závěrky	1930 – 1936	N 1
	Rozpočet Hlavní školy v Rozvadově	1943 – 1944	N 1
4	Soupis občanů a plateb jim odvedených za porážku dřeva v obecním lese a při výkopových pracích	1944	N 1

Péče o veřejné ústavy a zařízení

5	Seznam dětí obdarovaných na vánoční svátky	1942	N 1
6	Náklady za péči o potřebné, vyúčtované Okresním spolkem pro sociální péči při úřadu Landrata v Tachově	1943	N 1

Spolupůsobení ve státních záležitostech

7	Poplatky odváděné na válečné zajatce	1943	N 1
8	Výpisy z obecního účtu (torzo)	1942 – 1943	N 1
9	Seznam žadatelů o připuštění krav k plemeníkovi (včetně uhrazených poplatků)	1941	N 1
10	Pojištění obecního plemeníka	1943	N 1

Účetní materiál**Účetní knihy**

11	Hlavní kniha příjmů	1941 – 1942	K 1
12	Hlavní kniha příjmů	1942 – 1943	K 2
13	Hlavní kniha příjmů	1943 – 1944	K 3
14	Hlavní kniha výdajů	1941 – 1942	K 4

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
15	Hlavní kniha výdajů	1942 – 1943	K 5
16	Hlavní kniha výdajů	1943 – 1944	K 6
17	Kniha daní a poplatků	1941 – 1942	K 7
18	Kniha daní a poplatků	1943 – 1944	K 8
19	Pokladní kniha	1938 – 1939	K 9
20	Pokladní kniha	1939 – 1940	K 10
21	Pokladní kniha	1940	K 11

Účetní přílohy

22	Účetní přílohy ke knize příjmů a výdajů (torzo)	1942 – 1943	N 1
----	---	-------------	-----

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Archiv obce Svatá Kateřina
Značka archivního souboru:	AO Svatá Kateřina
Časový rozsah:	1930 – 1944
Počet evidenčních jednotek:	12 (11 úředních knih, 1 kartón)
Počet inventárních jednotek:	22
Rozsah bm:	0,12 (0,07 úřední knihy, 0,05 kartón)
Stav ke dni:	27. října 2009
Archivní soubor zpracoval(a):	Miroslav Vetrák
Pomůcku sestavil(a):	Miroslav Vetrák
Počet stran:	15
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl SOAP/090-0616/2009